

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltár sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Márczius 15.

Arad, márczius 14.

Negyvenhat éve, hogy ráviradt a szabadság hajnala hazánkra nyugat felől; mert az égi fényvel ellentétben a *lelkek világossága* nyugat felől árad keletnek. Negyvenhat év előtt a bilincseit szagató közérzület élén egy hazafiui lelkesedés ihletettsége és a szenvedett martyromság gloriája által dicsőített férfi állott, ki nemzetét nagy tettekre vezérelte, s egy második Mózesként — bár maga soha nem élvezhette — népének a háromezrados szolgaság után az alkotmányos szabadság kezességeit — ha csak a további jövő számára is — megteremtette.

Negyvenhat év előtt a szolgaság, az elnyomatás, a bécsi gyámkodás következményeitől elcsigázott, roskadozó nép előtt állott félistenként a testi-lelki jelességektől sugárzó férfi, mint a jobb jövőt biztosító nemtő; ma az erőtől duzzadó, szabaddá lett nemzet áll bajnoka-, vezére-, prófétájának halálos ágya előtt; keze az aggastyán üterén, szeme az elhaló ajkakon, úgy számítja a boldogabb nemzedék az ő nagy fiának még hátra levő perczeit, mert hiszen adása maradt, s a mit ez adósságból leróhat, azt csak az *élő* iránt teheti hála, szeretet, elismerés jelei által.

Negyvenhat év! Csekélység a nemzetek életében, de az ezredéves *ujjászületés* bölcsőkorában nagyot nőtt ezen aránylag rövid idő alatt is a nemzet; számában megkétszereződött, gazdagsága hasonlíthatatlanul meggyarapodott, sőt nem csak érületében, de *nyelvében* is annyira magyarrá lett, hogy míg a szabadságharczi dicső honvéd hadsereg magvának is műveltsége is nyelve csaknem kizárólag a

német volt, addig a mai honvédség annyira magyar, hogy küzd a német nyelv ismeretek azon fokának elsajátításával, melyre szüksége van, hogy a közös hadsereggel egységesen működhessek.

De fájdalom, a növekvéssel együtt a *kinövések*, beteges képződmények is aggasztó módon együtt fejlettek, s midőn a nagy napfordulójával részt veszünk a közörmű- és lelkesedésben, nem mellőzhetjük, hogy tanúság kedvéért párhuzamot ne vonjunk azon elemek között, melyek 48-ban léptek föl a *szabadság* és a *magyar álladalom* megszilárdulásának véres tusák árán czélzott valóstása ellen, és azok között, kik ma ugyanezen eszmények békés tovatejlődése ellen konspirálnak nyíltan és titokban, a törvényhozában és azon kívül.

Akkoriban, a nagy harczok idején, a nemzeti közérzület geniusza véres karddal vont mesgyét a két tábor között; erről állottak a hazafiak, amarrul, Bécs felől kellett sorakozniok a hazaárulóknak. És ezek tisztességes hazaárulók voltak, nem hazudtak, nem ámitottak; nyíltan szegődtek Windischgrätz és Haynau táborához, nyíltan szervezték a behódított megyékben a rémuralom adminisztrációját, hogy élelmezzék az ellenséges csapatokat, s törvényt üljenek a kézrekerült patrióták felett; nyíltan vezették a muszkát ugyanazon utakon keresztül, melyeken át őseik a honfoglaló Árpád vezérlete alatt országra léptek. És a kik megelégedtek e tisztességről, s árulókat toborzani, proklamációkat terjeszteni a hazafiak közé keveredtek, a nemzeties lakomákhoz tolakodtak, bizonyára nem babér-koszorú- és pohár köszöntőkkel lettek fogadva.

Ma, a fehér helyett a fekete czár hadoszlopait vezetik a pápai zuávok a magyar szabadság, a magyar törvényhozás függetlensége, a magyar állam szuverenitása ellen. A fekete reakció, az árulás nyíltan kísért a honfiak tömött sorai között, kaján mosolylyal ajkain hangoztatja a szabadság lelkes bajnokainak jelszavát és hordja azoknak színeit.

Ime a mai márczius 15-ének sötét árnya, mely ráborul a nemzet ünnepére. Együtt üljük a nagy nap fordulóját ugyanazokkal, kik csufos, dicstelen sirtásnak szemünk láttára ugyanazon eszményeknek, melyeket 46 év előtt apáink proklamáltak e napon, s mely ideálok e fordulóknak a jelentőségét megadják, együtt ünnepelnek ők velünk, s hazug frázisaikkal tulharsogják az imát, mely az igazak ajkairól a szabadság istenéhez emelkedik. És a dicső férfi kórágya fölött lebegő sötét angyal szárnyai elfedik Hunnia egész ragyogó csillagzatát, és a sötétség fátyolát borítják az egész országra.

Szent szabadság! Legnagyobb, legigazabb hived bucsuzik, ellenségeidnek száma és vakmerősége pedig naponként öregbedik; de azért nincs veszve ügyed! Meg van még a szellem épen, mely 46 év előtt tört elő a népszabadság sirjából és eget kért; áll Buda még, és él nemzet e hazán

BELFÖLD.

A gyermekek vallása.

A képviselőház közoktatásügyi bizottságának Schvarcz Gyula elnöke alatt tartott tegnapi ülésében a *gyermekek vallásáról* szóló törvényjavaslat ujjászövegezésére kiküldött albizottság előterjesztette az új szövegre nézve javaslatát, melyet a bi-

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Emlékszel-e?

Emlékszel-e arra a nyári estre,
Fejed vállamon pihentetéd,
S mi szinte szunnyadánk az illatárban,
A mit a langyos szellő horda szét?
Én jól emlékezem.

Emlékszel-e a mint feléd hajolva
Vérszín ajkadra forrt az ajakam,
S az üdvösséges, édes, hosszú csókra,
Mint fult sóhajba el szavad, szavam?
Én jól emlékezem.

Emlékszel-e a szent, nagy esküvésre
— A hold ép zöld fényét veté reánk —
A mely után kezded kezemben tartva,
Még oly soká, soká ábrándozánk?
Én jól emlékezem.

KOSZTKA MIHALY.

Mesarthim.

(Költemény prózában.)

Bolondos az én szívem, — megmondtam régen.

Valami titokzatos varázs vonzza te feléd,
A ki pedig nem értesz meg engem soha, mert
nem egy csillagzat alatt születünk s itt a földön
is olyan messze távolban állok tőled, mint
a nap bolygóihoz.

Mesze távolban kering a bolygó csillag, a
nap körül, — nem fogják a mi utaink egymást
keresztelni soha.

Van egy fényes csillag az égen, az az én
csillagom: a Syrius. Alól, keleten tündöklök,
pazar fényvel, káprázatos csillogással. Az
égboltozat másik felén szintén van egy halványabb
kis csillag, Mesarthim a neve.

Az ó-kor adta neki e nevet, mikor talán
még fényesebb, ragyogóbb volt; a görög
phalanxok sok ideig e csillag jelvénye alatt vívták
harcaikat.

Te nem ösmered e csillagot, de jól van úgy:
talán hiába is keresnéd, senki nem tudná megmondani,
hol van.

A világ fordul, a fénylő égi testnek már más
a neve. Ne is keresd.

Halottam ezt a regét, a dajka-dal szövege
talán erről, vagy csak lázálmaimban szötte képzeletem,
de úgy tudom; hogy ez a két csillag
valamikor egy volt.

A fénylő Syriusnak egy elszakadt darabja
a Mesarthim.

Ha egykor valamikor kíváncsi lennél a két
csillag fantasztikus regéjére, majd elmesélném.

De hát mit érdekelhetik a modern kort az
ó kor mythologiai történetei s mit érdekelhetne
téged?

Nem leszesz te arra kíváncsi, a mit egy
bohó összevissza feoseg itt két csillagról, nem
is kérdezed meg azt te soha s nem fog eljönni
az az idő, mikor én elregélhetném neked.

A századvégi emberek nem kíváncsiak a
történetek bonyodalmaira, azokat csak az utolsó
rész érdekli még a regényekben is.

A két csillag történetének végét már ösmered.
A Syrius és Mesarthim között millió mérföldek
állanak, — a két csillag nem fog többé
összekerülni soha.

Hanem azoknak legalább meg van az a
vigasztalásuk, hogy régen valamikor együvé
tartoztak.

Te pedig én édesem nem sokat törődöl a
csillag mesékkal, mert nem értesz meg engem
soha, mert nem egy csillagzat alatt születünk
s itt a földön is millió mérföldek választják el
egymástól a mi szíveinket.

Mesze távolban kering a bolygó csillag a
nap körül, — nem fogják a mi utaink egymást
keresztelni soha!

SZATYI.

zottság néhány módosítással magáévá tett. Elnök köszönetet mondott albizottságnak s a közoktatásügyi miniszteri államtitkárnak az új szöveg kidolgozásáért. A törvényjavaslat tárgyában Bessenyei Ferencz előadó által szerkesztendő bizottsági jelentés megállapítása szombaton délelőtt 11 órára tűzve ki, az ülés a vallás- és közoktatásügyi miniszter élénk elttetésével véget ért.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósítása. —

Budapest, márczius 14.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Molnár, Schöber, Josipovich és Papp.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Lukács, Szilágyi, Bethlen, Csáky.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Zichy Jenő gr. interpellációt jelentett be a „Honfoglalás“ elhelyezése tárgyában. Az interpelláció az ülés végére marad.

A kötelező polgári házasság.

Szederkényi Nándor: A kötelező polgári házasságban egy ezer éves intézményünk semmisül meg. Szeretik a függetlenségi párt tagjainak kötelességül felróni, hogy ezt a reformot megszavazzák. Szóló negyedszázad óta tagja a függetlenségi pártnak s e hosszú idő alatt sohasem volt tanúja olyan mozgalomnak, mely ebben a pártban a kötelező polgári házasságot mondta volna ki sarkalatos program-pontul. Azt is mondják, hogy a hagyomány követeli e párttól a javaslat megszavazását. Igaz, hogy Irányi éveken át követelte a kötelező polgári házasságot, de sohasem olyan módon, hogy a polgári házasság más formája elől elzárkózott volna. Példárá legutóbbi javaslata, amelyből a „kötelező“ szót egyszerűen törölte. Ezek az argumentumok nem bizonyítanak tehát Eötvös álláspontja mellett. — Egyébként is Eötvös legutóbbi beszédében már feladja a függetlenségi törekvést, a melyet másodrendűnek tart, ugyanaz a jelenség, melynek tanúi voltunk 1874-ben, midőn Tisza Kálmán ott hagyta a balközépet. Ez és sok más ok arra bírja, hogy Eötvös határozati javaslatát ne fogadja el. A kormány e javaslatot erőszakolja, de téved, a ki azt hiszi, hogy ezt önzetlenül, magáért az elvért cselekszi. Itt a kormány eszközt keresett és talált hatalma fentartására. Ő ennek a kormánynak nem hajlandó hatalma megtartására eszközt szolgáltatni és épen ezért nem is szavazza meg a javaslatot. A helyzet bonyodalmait csak a kultuszminiszter makacsokodásából folytak. Az elkeresztelési rendeletből rá nézve keletkezett visszás állapottak végéig vethetett volna, ha azt egyszerűen visszavonja, amint tett Trefort is egy rendeletével, a melyről meggyőződött, hogy egy felekezet lelkiismeretébe ütközött s amelyet vissza is vont. Nekünk nemzeti érdekünk az egyházakat bevonni nemzeti érdekeink megerősítésébe; ezzel szemben a mai kormány szakít a tradíciókkal és visszautasítja az egyházak szükséges támogatását. Az egyházak megbékítésére egyedül a fakultatív formát tartja alkalmasnak s ezért ezt a javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés balfelől.)

Serbán Miklós szükségesnek tartja kijelenteni, hogy úgy egyéni, mint hazai szempontból más alkalommal fog nyilatkozni, most csak figyelmeztetni akarja a kormányt és a parlamentet a vizás helyzetekre, melyek az országban uralkodnak. A képviselőház hivatása első sorban a nép érdekét szem előtt tartani, s ha valamikor valóban bizonyul az igazság, hogy az odahaza tett számítás nem egyezik meg a vásári számadással, ezen egyházpolitikai javaslatoknál be fog bizonyulni. Ez a javaslat nem szolgál a haza javára, mert izgat és belevág a hívek vallásos érzületébe. A katolika egyház híveinek összessége oda van dobva a javaslatnak sőt a függetlenségi párt egy része és a nemzeti párt is állást foglalnak a javaslat ellen. Nem akarja vindikálni magának a jogot, de állítja, hogy az egész román nép álláspontját tolmácsolja. Messze van ez a javaslat attól, hogy nyugalmat állit-

son helyre, és hogy megfeleljen annak a mondanak, hogy Extra Hungariam non est vita. Fényesen bizonyítja ezt Szapáry Gyula gróf beszéde. Nem akarják talán, hogy a reális élet visszasságai mellett még a belvilágokban is csetepatékat teremtsünk. Hol van itt a haza konszolidációja? Ebből haszna senkinek sincs, ebből csak mindkinek és főleg a hazának kára származik. (Helyeslés a balközépen.) Nem akarja vitatni, hogy mekkorák a románok sérelmei, csak kijelenti, hogy román sérelmek vannak, s itt lett volna helye a sérelmek orvoslására. A nemzetiség össze van forrva a vallással, és ez az oka, hogy a románok 49 gyűlésben tiltakoztak a reformok ellen. Nem kívánja a haza konszolidációja, hogy 3500 román lelkész csekély jövedelmétől is megfosztva koldusbotra jusson? Ilyen körülmények között nem lehet csodálkozni az izgatásokon. A vallási érzületet is istápolni kell, mert a műveltség alacsony fokon álló népet nem a büntető törvénykönyv s-ai tartják vissza a deliktumoktól, hanem a vallás iránti tisztelet s ezt Szentiványi Árpád a nemzeti párt ez a kitűnősége is bizonyította. Hogy példát hozzon fel, elmondja, hogy a nép mióta a bíróság előtt nem a két gyertya közt levő feszületre tesz esküt, nem tulajdonít ennek az aktusnak semmi fontosságot. (Helyeslés balfelől.) Ezt különösen az igazságügyminiszter figyelmébe ajánlja.

A nép belátja, hogy ezen javaslat által az egyetértés megzavartatik, belátják, hogy ennek a hazának úgy kell maradni a mint van, s hogy egymásra utalva vagyunk. Olyan bezzédekkel, mint Veszter Imre tartott, a midőn a faji érdeket a haza érdekével ellentétbe helyezi, nem lehet megszüntetni a nemzetiségi kérdést, és fél, hogy olyan katasztrófa elé kerül a haza mint 48-ban. (Zaj és mozgás a szélsőbalon.) A liberalizmus pedig egy nagy bombaszt, mely csak arra való, hogy a külföld ne lássa, hogy mi történik ebben az Istentől áldott de a kormány által végveszélybe döntött hazában (Tetszés a balközépen.) A liberális gyűlekezetet csak a kormány alantas közegei rendezték, s ennek nincs semmi morális alapja. (Tetszés a balközépen.)

Voltak az 50-es években is tisztviselők által rendezett fényes demonstrációk, de ezekhez a márczius 4-iki gyűlekezetet nem lehet hasonlítani. (Taps és tetszés a balközépen.) Azt mondják, hogy reakció fogja követni a liberálisnak hirdetett reformok bukását, hát nem fogja a reakció követni, mert a reakció már itt van a kormányban és abban a pártban mely őt támogatja. (Zajos tetszés a balközépen.) Itt van a virilis intézmény mely csorbát ejt a választás szabadságán, a főispáni satrapák, a ténszolgabírák tán szabadelvű intézmény? A megyei és községi szabadság tán csak nem fata morgana?! Valóban difficile est satyram non seritare! (Ugy van! Ugy! balközépen.) Mindenből csak azt látja, hogy a kormány onnipontenciára törekszik. (Zajos helyeslés balfelől.)

Az állam a polgárok összesége, szabadságuk szent, azt megnyirbálni senkitől sem engedi. A románok azt mondják, látunk mi már nehezebb időköt is, egyúttal 18 századon át jóban és rosszban a magyarokkal és ha az Isten megsegít, — egymásra lévén utalva — megérjük itt békességben a második évezredet is (Zajos tetszés a bal és szélsőbalon.) Erővel tartják fenn a differenciákat az állam polgárai között, Erdélyben még mindig osztrák törvények vannak érvényben.

A történelem bár az iskolákban rég kötelező tantárgy, a kormány úgy látszik ezzel még sem ismerős, mert a haza legnagyobb fiát, Kossuth Lajost (Zajos éljenzés a szélsőbalon) hontalanul hagyják élni a távolidegenben. (Nagy zaj és mozgás. Flélek tetszés a bal és szélsőbalon.)

Kubinyi György: Bukaresti oláh!

Serbán Miklós: Mivel ez a javaslat is az állami onnipontenciát mozdítja elő, nem fogadja el. (Helyeslés balfelől.)

Ot perc szünet volt, mely után Horánszky Nándor szólott és Serbán Miklós felszólalását úgy fogadja, mint a magyar állam konszolidációjának igaz és őszinte óhaját. Szólvá aztán a szőnyegen levő javaslatról, kijelenti meggyőződését, amely szerint ez a javaslat semmi egyéb, mint a kormány és pártjának hatalmi törekvése, 1892-ben alakult meg ez a mai egyházpolitika. Akkor bukott

meg Szapáry Gyula. Hogy azért kellett megbuknia, mert ennek az egyházpolitikának szüksége volt az ő bukására azt nem tudja. De hogy utját kellett vágni Apponyinak, az bizonyos. (Derűtség balfelől.) Apponyi elé alternatívát állítottak: vagy elfogadja a kötelező formát s akkor toltatja a kormány dialszekerét, vagy nem és akkor Apponyi klerikalizs. Az eredmény e két alternatíva bármely esetében biztató, mert Apponyi így is, úgy is másodrendű. Ez a pszichológiai értelme a jelenlegi egyházpolitikának. (Helyeslés balfelől.) Erre megvannak a bizonyítékok. Első bizonyítéka Szapáry beszéde, melyet eddig még senki sem czáfolt meg s a melyet amíg meg nem czáfolnak, hinni kell, mert egy miniszterelnök mondta.

Uray Imre: Hisz akkor Tiszának is hisz! (Derűtség.)

Horánszky Nándor: Bizonyosága Falk Miksa állásfoglalása, melyet a Pester Lloyd fejezett ki annak idején.

Budapest, márczius 14. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sürgönyzi:

Horánszky hibáztatta Szapáryt mert a konzekvenciákat nem vonta le azonnal. Kijelentette, hogy a kormány ezen javaslatával csak a nemzetiségi izgatónak adott anyagot az izgatásra.

Miklós Gyula közbekiált: Serbán Miklósnak!

Szapáry Horánszkynek feleli, hogy támadása igaztalan, mert levonta a konzekvenciákat.

Szilágyi Dezső sajnálatát fejezi ki, hogy Szapáry az ellen is nem tiltakozott, hogy a kormány nem taktikai szempontból nyújtotta be a javaslatot.

Miklós Gyula közbeszólását magyarázza. Jogosult volt közbeszólása, mert Serbán magyar képviselővé oláh zászlók alatt választotta magát, másodszor mert Serbán egy röpiratban izgatott a magyar állam integritása ellen, harmadszor, mert Serbán egy fogarasmegyei közgyűlésen olyan beszédet mondott, melyet a parlamentben helyeselni nem szabad. Ezért tiltakozott, hogy Horánszky Serbánt protegálja. (Zajos helyeslés jobbról.)

Wekerle felelt ezután Vörös interpellációjára s kijelentette, hogy a csapatok áthelyezése légből kapott koholmány.

Vörös köszönettel tudomásul vette a választ. Tudomásul vette a ház is.

Végül Zichy Jenő gróf interpellált, hogy miért teszik Munkácsy „Honfoglalás“-t goth stilü keretbe? (Derűtség.) Holnap nincs ülés.

Városi közgyűlés.

Arad, márczius 14.

I.

Lassan gyűlekeztek a városatyák Arad város törvényhatósági bizottságának tegnap délután 4 órakor tartott rendkívüli közgyűlésére. Pedig a tárgysorozat sokat ígért.

Múltán várható mindenki villamos villagítási, huszárlaktanyabővítési vitát, csak azt nem várhatta senki, hogy Mittner József városatyának a szabolcsmegyei felirat ellenében a papok mellett nyilatkozó felszólalása fog vitát és kacagást provokálni.

Mulatott a közgyűlés a klerikalizs izü tréfán, hanem aztán nagy többséggel határozta el, hogy Mittner felszólalása dacára is pártolja Szabolcsmegye feliratát a katolikus nagygyűlés határozatainak mellőzése érdekében.

A gyorsan lefolyt közgyűlésről a következő részletes tudósítást adjuk:

II.

Fabian László főispán elnöklete alatt jelen voltak Salacz Gyula polgármester, Sarlot Domokos főkapitány, Institóris Kál-

mán főjegyző, Perger János dr. főügyész, Párecz István és Varjassy Lajos tanácsnokok, Kádas Kálmán aljegyző, továbbá Dániel Kálmán, Virágh Lajos, Tisch Mór dr., Szondy Béla, Bund Henrik, Reicher Béla, Reicher Károly, Urbányi Béla, Löcs Rezső, Lukácsy Miklós, Walder Gyula, Schöpkesz Ede dr., Blaskovits Antal, Prodánovits Döme, Steiner Jakab, Jankovits György, Rajta György, Kristyóri János, Weisz Dávid, Klein Ignác, Tenner Lajos, Schusztter Illés dr., Barabás Béla dr., Barth Lajos Mittner József, Pollák Gyula dr., Bauer Gyula, Hadanyák József, Magyar Ferencz, Posgay Lajos dr., Boros Vida, Ring Lajos, Eles Armin, Varjasy József, Zemlényi Sándor, Steinhardt Mór dr. Avarffy Ferencz, E. Illés László, Heeger Ernő, Nesnera Aladár, Kohn S. N. Schusztter Henrik dr., Madarász Antal, Millig József, Vizer Péter, Csiky Károly, Walfisch Armin, Reinhard Fülöp, Pohl Károly, Müller Károly, Tarjányi Vilmos, Szathmáry János, Reicher Ferencz, Szalay Antal, Szalai Károly, Rozenberg Miksa, Szelle József, Ballai Béla, stb. bizottsági tagok.

Jóváhagyott szabályrendeletek.

Elnöklő főispán a közgyűlést megnyitván a polgármester lapunkban is közölt havi jelentését tudomásul vették.

A vallás és oktatási miniszter intézkönyvét, melylyel a községi iskolák részére 3450 forint államsegélyt engedélyez, tudomásul vették.

A belügyminiszternek a tűzrendészeti szabályrendelet 5-ik §-ának módosítását, a rendőri bejelentési hivatal létesítéséről szóló szabályrendeletet és a cseléd tánczokról szóló szabályrendeletet jóváhagyó intézményei tudomásul szolgálnak.

Átiratok.

Jókai Mór köszönőlevelét — melyet már közöltünk — tudomásul vették.

Az erdélyi kárpátgyűlésnek 100 forint segélyt szavaztak meg.

Egy kis egyházpolitika.

Szabolcs megye megküldi az országgyűlési képviselőházhoz intézett a katolikus nagygyűlés ellen irányuló feliratát.

A tanács hasonszerű feliratot ajánl.

Mittner József vehemensen kelt a meg sem támadott papok védelmére. Nagy hangú frázisaival a papok önzetlen hazafiságáról mesélt.

Barabás Béla dr. ajánlja, hogy térjenek napirendre a kérdés felett, mert a képviselőház ugyanis elintézi a határozatokat.

Boros Vida föltétlenül pártolja a tanács javaslatát, hadd lássa a képviselőház, hogy néhány ember jogtalanul beszélt a katolikusok nevében.

Steinhardt Mór dr. pártolja a javaslatot.

Salacz Gyula polgármester hazafias szempontból kívánja elbírálni a kérdést s kéri a tanács javaslatának elfogadását.

Barabás Béla dr. csak alaki szempontból kifogásolja a feliratot.

Mittner József: Ha a képviselőház a nép óhaját akarja teljesíteni, akkor a katolikus gyűlés határozatait hagyná jóvá. (Kacagás.)

Boros Vida újlag a tanácsjavaslat védelmére kell s megczáfolta az ellenérveket.

A közgyűlés a tanács javaslatát nagy többséggel elfogadta.

Segély a honvédeknek.

A polgármester előterjesztésére az aradi honvédegylet tagjainak segélyezésére összegyűlt 7913 forint 53 kr. alapítvány kamatainak az aradi honvédek segélyezésére való fordítását elrendelték. Ha az utolsó segélyt élvező is elhal, akkor a muzeumpalota javára, esetleg a vértanúk mauzoleumának építésére esik az alapítvány.

Új utcák.

Klein Ignácznak az aradi utcák vértanu nevekké váló elnevezésére vonatkozó indítványát kiadták egy bizottságnak.

A fönt egy részét József főherczeg utnak, a liceumteret pedig Jókai-ternek nevezték el Barth Lajos indítványára.

Folyó ügyek.

Farkas Sándor felebvezését, melyet 382 forint 20 kr csatornahozzájárulás elengedése tárgyában adott be, — elutasították.

Burján Arszával és Szemlakán Györggyel földhaszonbérletre, Pellegrini Dáviddal védőtöltési munkákra kötött szerződéseket jóváhagyták.

Az itelméresi jövedék tiszta jövedelméből a város részt fog kapni. Erre 1912 forint irányoztatott elő bevételeül.

A villamvilágítás.

Párecz István előterjeszti a villamvilágítás létesítésére kiírandó pályázat feltételeiről szóló bizottsági jelentést, a melyet a tanács változtatlan elfogadásra ajánl.

E. Illés László elfogadja a feltételeket, de a vezeték elhelyezéséről szóló szakaszt mellőzni kéri s oly értelemben eszövegezni, hogy a vezeték mindenütt földalatti legyen.

Párecz István: vagy akarunk villamvilágítást, vagy sem. Ha igen, akkor a feltételi szakaszt hagyjuk meg, ha nem, akkor csináljunk lehetetlen feltételeket.

Salacz Gyula polgármester igen egy szerűnek tartja a kérdést, mert a belvárosban a hol csak a város akarja, kábelvezeték lesz. Változtatlan elfogadást ajánl.

A közgyűlés a feltételeket változtatlanul elfogadta.

Jelentések.

A gazdasági szék jelentése folytán a kövezeti alap terhére foganatosítandó munkákra megtartott árlejtések eredményét elfogadták.

A marosparti falrakóhelyek bérletének árlejtési eredménye jóváhagyatott.

Kopcsányi Kristóf özvegyének 240 forint évi nyugdíjat szavaztak meg.

Tóma Tódor utegyengetőnek nyugdíj utalványoztatott.

A Krivány-ügy.

A harmadik kerületben, a megválasztott Krivány János választásának nem igazolása folytán április 15-ére új választás tűzött ki.

A kapa-utcai iskolában megejtendő választásra elnökül Remete Fülöp Károly, helyettesül Tedeschy Viktor küldtek ki.

Apró ügyek.

A Haak Frigyessel a második mérlegház építésére kötött szerződést jóváhagyták.

A vásártéri lovaslaktanya kibővítésére vonatkozó vegyes bizottsági jelentéseket tudomásul vették. A kibővítés 34,000 forintba kerül s a kiadással szemben jelentékeny bérösszegemelésre számíthatni.

A gáztársulat szerződése csak határidőben mondható fel. A felmondás iránti javaslatra a polgármester elnöklete alatt egy bizottságot küldtek ki.

A fa- és fémipari szakiskola részére kijelölte a város a Simonyi- és Boczkó-utca közötti telket.

Az árvaszék múlt évi zármérlegét tudomásul vették.

E. Illés László indítványára a liceumon tuli Marospart telkekre leendő felosztása iránt teendő előterjesztéssel a tanács megbízott.

A színházi sörcsarnok 6 évre Dratsay Lajosnak adatott bérbe.

Ülés vége fél 6 órakor.

IDŐJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 766.4 milliméter, délután 2 órakor 753.0 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 8.8, délután 2 órakor C° + 14.7. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 5, délután 2 órakor DK. 6. Felhőzet: reggel félborult, délután borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Márczius 15. —

Enyhe. — Helyenként csapadék.

HIREK.

Márczius 15. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Longin. — Protestáns naptár: Longin. — Görög-keleti naptár (márczius 3.): Kleon. — A nap két 5 óra 59 perczkor, nyugszik 5 óra 48 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Vonatok közlekedése.

— Érvényes 1893. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felé érkezik:	
Nagyvárad reggel	5.18	Vv. Csabáról reggel	9.10
Nagyvárad este	4.35	Nagyvárad este	8.45
Gyóronat reggel	8.20	Személyvonat reggel	6.55
Személyvonat d. e.	11.25	Személyvonat d. u.	3.50
Személyvonat este	9.45	Gyóronat este	6.57
Erdély felé:		Erdély felé:	
Személyvonat reggel	6.35	Vv. Radna-Lippa r.	7.—
Radna-Lippa d. u.	2.25	Személyvonat d. e.	11.—
Személyvonat d. u.	4.30	Személyvonat este	8.55
Temesvár felé:		Temesvár felé:	
Személyvonat reggel	6.25	Személyvonat reggel	9.44
Személyvonat d. e.	11.30	Személyvonat este	3.45
Személyvonat d. u.	5.58	Személyvonat este	10.55
Szeged felé:		Szeged felé:	
Személyvonat reggel	5.—	Vegyesvonat reggel	8.50
Személyvonat d. e.	9.—	Személyvonat este	7.05
Vegyesvonat d. u.	4.25	Személyvonat este	10.—
Gurahoncz felé:		Gurahoncz felé:	
Személyvonat reggel	6.30	Személyvonat reggel	8.08
Személyvonat d. u.	5.15	Személyvonat este	6.52

Márczius 15.

Negyvenhat évvel ezelőtt . . . !

Hősöket teremtettek a nagy idők, legendariszerű embereket, a kik szétépték, összetörték azt a rozsdás kincz bilincset, mely évszázadokon át tartotta lenyűgözve a nemzetek legdrágább kincsét, legbecsesebb tulajdonát, a szabadságot.

Vér nélkül valóították meg azokat a nagy és dicső eszméket, melyek már márcsak a merész phantáziájú költők énekeiben éltek.

Vér nélkül, de a mikor azután tette került a sor, mikor felütötte a fejét a hydra, hogy újra elnyelje ezt a szent kincset, akkor harcosok keltek az út porából, mindmegannyi Julius Caesárok, a kik jöttek, láttak és győztek.

Olvassuk a történetnek ezen arany betűkkel irt lapjait, hallgatjuk az öregeket és úgy tűnik ma már fel előttünk az a nagy nap, mint a mesevilág szivárványszíntű képe.

Es valahányszor évfordulóját ünnepeljük a magyar szabadság kivívásának, szivünkben édes remény ébred, erőt érzünk izmainkban és hisszük szent hittel, hogy jönni fog, mert jönni kell

Az ünnepségekből kiveszi részét Arad hazafias polgársága is. A „Kegyelet bizottság”, mely az ünnepélyt rendezi, erre vonatkozólag a következő meghívót bocsájtja ki:

Meghívás.

Arad szab. kir. város polgársága, mint minden évben, úgy az idén is városunk multjához illő fényvel akarja nemzetünk újjaszületésének évfordulóját, márczius 15-ét megünnepelni.

E nemzeti ünnepélyre, mely f. é. márczius hó 15-én, délelőtt 10 órakor a városháza dísztermében lesz megtartva, van szerencsénk Aradváros és Arad megye összes köz- és magánhivatalok tisztviselőkarát; az összes iskolák tanárait, tanítóit; valamennyi egyesületet zászlóval, az asztaltársaságok tagjait; mindkét nembeli tanuló ifjúságot és Arad város összes polgárait hazafias tisztelettel meghívni.

A rendező bizottság megbízásából:

Lukácsy Miklós,
r. b. elnök.

Sallay Béla dr.,
r. b. alelnök.

Kovács Vincze,
r. b. jegyző.

Az ünnepély sorrendje:

A városháza nagy termében az ünnepély a következő sorrendben fog lefolyni.

1. Elnöki megnyitó elmondja Lukácsy Miklós.

2. „Talpra magyar!” ének Máday Mátyás vezetésével mellett éneklő az aradi kereskedelmi akadémia ifjúsága.

3. „Nemzeti dal” szavalja Szakács Andor színművész.

4. „Riadó“ énekli a kereskedelmi akad. ifjusága.
5. Emlékbeszéd, írta és előadja Csécsi Imre.
6. „Szózat“ énekli a kereskedelmi akad. ifjusága.
7. Zárszó, elmondja: Salla Béla dr.
8. A városházáról a vértanúk szobra elé való kivonulás.
9. Alkalmi dal, Nagy Sándor karmester vezetése mellett énekli: az aradi dalegylet.
10. „Nemzeti dal“, szavalja: Szakács Andor színművész.
11. A rendezőbizottság a szoborra helyezi Aradváros polgárságának koszoruját.
12. Szózat, énekli az aradi dalegylet.

— **Szomoru előeste.** Márczius 15-ének előestéjét Aradváros közönsége minden évben hazafias lelkesedéssel s külsőleg is diszesen, nagy fényvel szokta megünnepelni. Most azonban nagyon szomoru volt ez a máskor hangos, örömet és lelkesedést hirdető este. A közönség sűrű tömegben hullámozott ugyan az utcákon, talán nagyobb számban mint az előző években, néhány Andrássy-uti ház ablakai az este is fényárban usztak, de mintha ezek is szomorubban csillogtak volna bele a sötét, felhős éjszakába, mint márczius idusának tavalyi és azelőtti előestéjén. Az ilyenkor szokásos zenés-takarodó és lampionos felvonulás pedig teljesen elmaradt. Mindez *Lukácsy Miklós*, a hazafias ünnepélyt rendezni szokott bizottság elnökének intézkedése szerint történt így, tekintettel a Turinból érkező azon aggodalmas hírekre, hogy *Kossuth Lajos*, kinek neve oly szorosan összekapcsolódik a márcziusi eseményekkel, *dél óta haldoklik*... A hazafias és tapintatos rendező-bizottság el akarta kerülni azt, hogy Aradváros közönsége zajos zeneszóval és demontsráló menetben éppen most tüntessen és éljenessen *Kossuth* mellett, aki a nevezetes évfordulóra talán nem lesz már többé az élők között... De reméljük a jobbat!

— *Kossuthnak mondani valója van.* A turini agg remete betegségéről tegnap nyugtalanító hírek érkeztek Aradra. Mint Budapestről írják, *Helfy Ignác* orsz. képviselő táviratot kapott *Kossuth Ferencz*től, aki *Helfy* Turinba hívta a nagy ember betegágyához. A táviratban *Kossuth Ferencz* arról adott hírt, hogy atyja gyöngesége nem jelenti ugyan a katasztrófa bekövetkeztét, de ki sem zárja. Szükségesnek találja tehát, hogy *Helfy* Turinba utazzék, annál is inkább, mert *Kossuthnak* még mondanivalója van. *Helfy Rákosi Viktor* kíséretében már elutazott az agg remetéhez.

— **A püspök nevenapja.** *Deesewffy Sándor* megyés püspöknek f. hó 18-án lesz a nevenapja. Ez alkalomból a káptalan és a klerus már szombaton testületileg fog tisztelni az egyházfjedelemtől s a jókívánatokat *Németh József* fősz. püspök fogja tolmácsolni. Másnap, vasárnap a püspök a hatóságok tiszteletét fogadja.

— **Aradváros közegészségügye.** Az elmúlt február hóban *Pozsgay Lajos* dr. főorvos jelentése szerint a közegészségi állapot az előző havihoz képest kissé javult; a betegülések száma csökkent s az összes halálozás 29, a városi halálozás 38 esettel kevesbedett. A városi szülöttek száma a városi halálozást 8 esettel haladta meg. Tulnyomó számban a légzőszervi hurutoslobos betegülések szerepeltek. A gümőkór, s a csusz gyakori volt. Az influenza-járvány tetemesen gyérült, s csak 46 új esettel volt bejelentve; súlyos szövőd-ménnyel járó esetek még mindig jöttek elő s háromszor a halál közvetlen oka gyanánt van kimutatva. A difteritisz járvány az előző

havi magaslaton állott. Bejelentve volt 27 eset (januárban 30); halálosvégű volt (a múlt hóról maradtak közül elhalt 3 egyénnel együtt) 10 eset. Más ragályos — járványos kórforma alig mutatkozott; névleg a vörheny 1, a kanyaró 2 esettel van bejegyezve. *Trachoma* 6 új esettel fordult elő; gyógyult 4, február végén orvoslás alatt maradt 13, a kórházban van 10, idegen 5. Elhalt összesen 126 egyén, ezek közül 74 fi, 52 nőnemű, idegen 17, városi illetőségű 109. A város részek szerint elhalt a városi lakosságból a belvárosban 33, *Pernyá vában* 16, *Sarkad* 10, *Ujtelep* 8, *Gáj* 11, *Ségában* 8, a kórházakban 23. Főhalálokok: veszületett gyengeség 8, rángás 4, tüdővész és aszkór 20, tüdőlob 22, agybaj 11, szívbaj 4, hashártyalob 4, torokgyík 2, difteritis 10, veselob 4, rák 3, aszkór 3, gyermekágyiláz 1, vérhas 1, orbáncz 1, influenza 3, végelgyengülés 8 stb. Baleset 2. Onyilkosság 2. Halva született 10. Az összes elhaltak közül orvosoltatott 114. A városi halálozás évi aránya e hónapban (a polgári népességhez képest) 29.6 pro mille. Korra nézve elhunyt a városi lakosságból 1 évig 26, 2—5 évig 18, 6—10 évig 1, 11—20 évig 4, 21—30 évig 9, 31—40 évig 7, 41—50 évig 7, 51—60 évig 12, 61—70 évig 12, 71—80 évig 7, 80 év felett 6. Elve született (az anyakönyvi kivonatok szerint) 129 — négygyel kevesebb mint januárban. Ezek közül 75 fi, 54 nőnemű, törvénytelen 19, iker két pár, szomszéd községbeli illetőségű 12. A városi születések évi aránya e hóban (a polgári népességhez képest) 31.7 pro mille. Házassult 41 pár. Orvosrendőri hullaszemle tartott 7 esetben; törvényszéki boncolás ketszer. Orvosrendőrileg vizsgáltatott 121 letartóztatott egyén. A dajkált kisdetek létszáma volt február hó végén 228.

— **A telegráf és telefon egyesítése.** A műegyetemen most *Demeczky Gyula* budapesti ügyvéd találmányával tesznek kísérleteket, mely — ha beválik, — igen nagy fontosságu. Arról van szó, hogy ugyanazokon a drótokon, ugyanabban az időben telefonozni és telegrafálni lehessen egyszerre. Néhány száz forint költséggel a feltaláló minden telegráf vonalat berendez a telefonozásra is. Kísérletet tettek már a találmánnyal egy 200 kilométeres vonalon (*Szegedig*) és egy 400 kilométeres vonalon (*Pancsováig*) s az eredmény az volt, hogy a telefonozást akadálytalanul lehetett folytatni akkor is, mikor azon a vonalon telegrafáltak. Ha a műegyetemi kísérletek is sikerülnek, az egész országnak egyszerre lehet telefonja.

— **Kinevezett tolmács.** Az aradi kir. törvényszék dr. *Suciu János* aradi ügyvédet a román nyelvre nézve állandó tolmácsnak nevezte ki.

— **Újabb fizetésképtelenség Aradon.** A bécsi hitelező-egylet márczius 10, illetve 12-éről a *Sonnenfeld* testvérek ismert aradi kereskedő-cég fizetésképtelenségét jelenti.

— **Tallán marad.** *Csongrád megye* tegnapelőtti rendkívüli közgyűlése alkalmával, mint *Szentesről* írják, *Tallán* főispán kijelentette, hogy szívesen kísérti meg ott főispáni működését, csak lehetetlen ne kívánjanak tőle.

— **A temetőbe ment meghalni.** Az aradi régi temetőben tegnap reggel egyik szénaboglya tövében rejtélyes leletre bukkantak az arramenők. Egy holt ember terült el a boglya alatt. Rögtön jelentést tettek a rendőrségnek, honnét *Berecz Ferencz* rendőrhadnagy és *Öttvös Dániel* dr. kerületi orvos mentek ki a helyszínére, vizsgálatot tartani. Az orvos konstata, hogy a holttesten semminemű külső sebek nyoma nem látszik, így büntény nem foroghat fenn. Hogy ki az illető, nem sikerült megállapítani. Allítólag favágó, aki nem rég került ki a kórházból. A temetőőr a legutóbbi napokban többször látta a sirok közt bolyongani, egyedül, ott érte a halál is. A holttestet beszállították az alsó temető halottas házába, hol a halálok megállapítása végett fel fogják bon-

colni. A halott 60—65 éves lehet, ősz bajusza és szakála van, haja vereses gesztenyeszínű. Szürke csikos nadrág, piros, tarka ing, zöldes mellény, kávészínű alsó kabát és szürke daróc felső volt rajta.

— **Élet és halál.** Aradváros területén a múlt héten 46 osecsemő született, 21 fi-, 25 leánygyermek. Elhalt a város lakosságából 23 egyén, 8 fi-, 15 nőnemű. A születések évi arányszáma 52.3, a halálozásoké 26.1 pro mille. Difteritis-halálozás 1 fordult elő.

— **Szőrnyű családi dráma.** *Szenzációs* családi dráma történt *Nagy Majláthon*, mint arról levelezőnk értesít. *Gyenge Sándor* szabómester a polgári házasság themáján összekapott feleségével, aki nagyon is kárhoztatta a kötelező polgári házasságot, liberális férje ellenében. A dühös liberális szabómester, mikor argumentumaiból kifogyott, ollójához folyamodott és feleségén tiz szurást ejtett. Az asszony vergődve esett össze és szörnyet halt. Az esetnek a szerencsétlen áldozat anyósa tanuja volt s annyira hatott rá a kibábi mészárlás, hogy megörült. A gyilkos szabót a pitvarosi csendőrség már elfogta.

— **A békésmegyei agrár-szocializmus.** Hogy a békésmegyei agrár-szocialisták nem maradnak békében és váltig hatóságok által kívánják szervezett társulataikat elismertetni, annak egyik tanúsága a *Hieronymi* belügyminiszter döntése, ki az orosházi olvasó-népkör alapszabályait megtagadni kényszerült, mert a tervezett népkör agrár-szocialisztikus velleitáit nagyon is elárulta.

— **Meghalt az anyád!** Kegyetlenül megtréfált tegnap Aradon egy itt szolgáló szépfalusi cselédleányt egy még ismeretlen asszony. A 17 éves *Jino Borbálához* beállított a „földi“ s nagy szomoru képpel ujságolta: „Meghalt az anyád, jöjj haza a temetésre!“ A szegény kis *Borbála* elkezdett keservesen sirni s utra készülődött. A jólelkű asszony figyelmeztette, hogy nem fog ártani, ha 2 frtot kér kölcsön, jó lesz szentelt gyertyára a temetésnél. *Borbála* gazdasszonyától kért pénzt s megindult. A szárazhidnál elkérte a két forintot az asszony, azon ürügy alatt, hogy elmegy gyertyát venni. E helyett azonban visszafordult a városba s *Borbála* gazdasszonyától még két frtot kért szemfedőre... Természetes, hogy a 4 frttal aztán eltűnt. *Borbála* nem győzte várni a földit s nehéz szívvel, könnyező szemekkel ment haza, — temetni. Otthon édesanyja fogadta, kinek semibaja nincs. A cseléd rájött, hogy kegyetlenül megtréfálták. A csaló asszonyt most nagy erélyvel nyomozza a rendőrség.

— **Czigánytermészet.** Ott álldogált a piac sarkán *Farkas Juon* aradi czigány s egy kis pálinkáról ábrándozott, a mikor megszólította *Weisz Adolfné*, hogy vigyen haza neki egy ludat. Kapott rajta *Farkas Juon*, hisz ez által pálinkás álmái teljesedésbe mehettek. Haza vitte a ludat *Farkas*, hanem mikor *Weiszné*knél őrizetlen pillanatban egy párna kísértetbe hozta, kiört belőle a czigánytermészet és elemelte a párnát. Most a hüvösön ül a derék ludszállító párnatolvaj.

— **Nagyon megkívánta.** *Móga Lászlóné*, kovaszinczi lakos kamarája telistele volt mindenféle jófajta sonkával, kolbászszal, paprikás szalonával. Kitudta ezt valaki a kinek ez ideig nem sikerült megtudni nevét. Bemászott a kamara ablakán és a felhalmozott husneműeket megdézsmálta. A kovaszinczi csendőröknek ugyancsak sietni kell a tettes felkutatásával, mert különben el fog tűnni a corpus delikti.

— **A Kossuth-könyvtár.** Tegnap érkezett meg Turinból *Kossuth Lajos* levele, amelyben a nehéz betegnek fekvő kormányzó azt írta, hogy nagybecsű könyvtárát átadja nemzetének. *Kossuth* mellől három nemzedék dült ki már, *Kossuth*, a kinemzetének adta mindenét, hosszú életén át nem szereshetett mást, mint egy becses könyvtárt. Tegnap jött meg az okirat, hogy ezt a kis szerzeményt is átadja

nemzetének. „En Kossuth Lajos, — így kezdődik az alapító levél — Magyarországnak egykor polgára, törvényhozója, minisztere és kormányzója: most száműzöttje; a független Olaszország polgára, Torino nevű városában adom tudtára mindenkinek, a kit illet.”

— **Elfogott betörők.** Egyszerre két veszedelmes betörőbanda elfogatásáról ad hírt egy mohácsi távirat. A csendőrség tegnap délelőtt kézrekerített egy öttagú tolvajszövetkezetet, amely a környék több helységében nagyobb betöréseket vitt véghez. A betörők még ez előtt jómodu lipói földművesek voltak, de tönkre mentek a vagyoni bukás vitte őket a bűn útjára. Ugyancsak a mohácsi csendőrök fogták el tegnap Peczer és Hefner csavargókat, a kik januárban fényes nappal betörték a Rosenthal féle bankháza.

— **Nagyfőzsdések értekezlete.** Magyarország nagyfőzsdetulajdonosai augusztus hóban országos értekezletre gyűlnek egybe a fővárosba, hogy több igen fontos, érdekeikbe vágó kérdést megbeszéljenek és azok megoldását előmozdítsák. — Ilyen ügyek egyike az, hogy a nagyfőzsdések a csomagoló ládákat saját számlájukra tartoznak átvenni. Az értekezlet alkalmával valószínűleg egy testület is fog alakulni a nagybani elárúsítók.

— **Robbanás a pozsonyi tölténygyárban.** A pozsonyi tölténygyárban történt szerencsétlenséget az okozta, hogy a gép, mely a töltényeket kiürítette, véletlenségből átütötte egy töltény hátsólapját, úgy, hogy löpőportartalma explodált. A láng átcsapott a közel fekvő zsákba, amelybe a gép a töltények tartalmát kiürítette a nagymennyiségű puskapor fölrobbant. — A megsebesült munkások állapota súlyos; különösen Gázarek, Winkler és Hermann munkások sebei veszélyesek. A robbanás óriási pánikot okozott; nagy tolongás támadt, amelyben egy munkásleányt betörték néhány bordáját. A sebesülteket beszállították a kórházba.

— **Az éj leple alatt.** Négy órát vert a város háza, mikor Bozsidi Sándor, városi rendőr látta, a mint a Probst ház kerítésén egy alak zsákkal vállán keresztül ki ugrik az utcára. De nemcsak a rendőr látta őt, hanem az éji alak is észrevette a rendőrt. Ezutáni cselekvése pillanat műve volt. Eldobta a zsákot és eltűnt az éjben, mielőtt a rendőr elfoghathat volna. A zsákban öt kappan kuporgott.

— **Végzetes tréfának lett áldozata** tegnap Oláh Ferencz miniszteri segéd-fogalmazó, ki néhány nap óta bátyjához, Oláh Sándorhoz érkezett látogatásra Miskolcra. Oláh egyik régi ismerőse, Bende társaságában szüresülgette fekete kávéját, midőn Bende sógora Tuskovits Arpád, egy alig 20 éves járb. hivatalnok lépett a szobába s forgópisztolyal kezében közeledett sógorához és tréfás hangon „pénzt vagy életet” kérve, a pisztolyt kétszer is elcsappantotta. Sógora feddőleg figyelmeztette, hogy nem jó ám fegyverrel játszani, mert hátha meg van töltve. Tuskovits elnevette magát és Oláhra szegezve pisztolyát így kiáltott: „No nézd, sógor”. A kakas csatant a hatalmas dördüléssel egy golyó furódott Oláh nyakába, a ki életveszélyesen megsérülve alétan terült el a földön. A megrémült tettes kétségbeesetten rohant ki az utcára, egyenesen a rendőrséghez s az esetet bejelentette. A sebesültet a kórházban ápolják, de az orvosok nem sok reményt nyújtanak megmentéséhez.

— **Kísérletek füstnélküli löpővel.** A „Reihswehr” száma jelenti, hogy Bécs-Ujhely mellett az utóbbi napokban Vilmos főherceg jelenlétében olyan füstnélküli löpővel tartottak lövő gyakorlatokat, melyet előbb mesterséges hidegnek tettek ki. A kísérlet nem a legjobban sikerült, mert kiderült, hogy a hidegbe kitett löpő nehezebben gyullad, mint rendes állapotban. A második kísérlet alkalmával az idő már enyhült és ezért az eredmény már nem volt olyan kedvezőtlen, mert 120 lövés közül csak kettő mondott csütörtököt, a mi azonban a löveg helytelen betevése miatt történt. A lövések tulnyomó része nem volt még sem teljesen tiszta, hanem úgynevezett „nachbrenner”.

— **Üngyilkos azázados.** Szörnyű módon vetett véget életének tegnapelőtt Prerauban egy katonatiszt. Kóretsohny Károly, a vasút és táviró-ezred nyugalmazott századosa a preraui állomás közelében a robogó vonat elé vetette magát, a mely fejét a törzs-

től teljesen elválasztotta. Kóretsohny a múlt év óta, a mikor nyugalmazták, buskomorság jelei mutatkoztak s valószínű, hogy e tettet elmezsavarban követte el. Halálát még életben lévő öreg szülei gyászolják.

— **Versengés egy tanító állásért.** A nagyváradai iskolaszék, ma egy tanító állást tölt be. Szinte megdöbbentő az állásra való verseny. Ötvennégyen pályáztak s valamennyi a legnagyobb elszántsággal ostromolta Sipos Arpád iskolaszéki elnököt, hogy a maga számára megnyerje. Az állás után vágyakozók nem riadtak vissza a legutabb eszközöktől sem: egyik egész évi fizetését, a másik egész vagyonát ajánlotta az elnöknek az állás fejében. Sipos a legnagyobb indignációval utasította vissza a megvesztegető kísérleteket.

— **Elfogott kém.** Párisból távirják: A rendőrség egy trienti illetőségű, Funk Antal József nevű egyént fogott el Németország részére eszközölt kémkedés miatt. Funk jelenleg 34 éves férfi. Ez előtt két évvel Párisból kiutasították, de néhány hóval ez előtt visszament a Rue Rivolin egy hotelben Moroquetti florenzi kereskedő neve alatt lakott. Erre a névre van kiállítva utlevele is, a melyet eddig nem tudni, hogy mi uton-módon szerzett. Funk kikérdezettvévén kereseti forrása iránt, azt felelte, hogy műlovar.

— **Levélbélyegeket** küldtek a szegénytanulók számára: Kresz Vilma 425, Krejci József 185, Pohl Károly 11,100, Hadady József 240, Knóthy Viktor 100, Dörre Jenő 1025, Eckhart Feri 1600, Knauer Gyuláné (Petris) 1400, összesen 15,085. Csik János, egyes. gazda.

— **Hő- és légmérés, időjárás.** A hőmérő legmagasabb állása C° +14.6 február 12-én d. n. legalantabb állása —18.3 február 20-án éjjel jegyeztetett. A légsúlymérő állása 778.2 mm. legnagyobb és 754.8 mm. legalantabb pont között ingadozott. Az időjárás mérsékelt hideg, száraz, gyakran szeles volt. Kissé esett kétszer, kissé havazott ugyan csak kétszer. Csepegés 5 ízben. Ködös volt hat nap; fagy jelentkezett 15 nap. A csapadék magassága 15 mm. ebből hó 9 mm. Uruló szélirány volt a keleti és nyugati egyformán.

— **Pályázatok.** Deregnyőn (Zemplénmegye), Gyéresen (Torda-Aranyosmegye), Szász-Keresztúr postamesteri állásra 3 hét alatt. — Gölniczánján bírósági végrehajtói állásra 2 hét alatt.

Az egyházközlőviták folyama alatt az országgyűlési tárgyalásokról részletes és tárgyilagos tudósításokat közöl Budapestről érkező bő táviratok alapján az

„ARADI KÖZLÖNY.”

Lapunkból a közönség már a kora regge-
II órákban kimerítő tudósításokat olvashat a nagytfontosságú, óriási elvi harcokról, melynél nagyobb és jelentősebbet, az ország közügyeire kihatóbbat, 1867-óta a magyar törvényhozás nem vívott.

Az „Aradi Közlöny” csaknem egy teljes nappal megelőzi távirati tudósításait az összes fővárosi lapokat, a melyek késő délután érkeznek Aradra, míg az „Aradi Közlöny”-ből már kora reggel értesülhet a közönség mindama nagy érdeklél s ország-szerzte feszült kíváncsisággal várt vitákról és eredményekről, a melyek előző nap a parlamentben történnek.

Előfizetéseket elfogadunk bármely naptól kezdve.

Az előfizetési feltételek lapunk homlokzatán olvashatók.

GYÁSZROVAT.

† Podhajeczky Miklós kincstári alügyész, mint őszinte részvétellel értesülünk, kedden délután élte 46-ik évében elhunyt. A mélyen sujtott család gyászjelentése így hangzik:

Özvegy Podhajeczky Miklósné szül. Hiszem Ilona a saját és az alólírottak, valamint számos rokonai nevében is mély fájdalommal tudatja a felejthetetlen férj, vő, sógor, unokatestvér, rokon és barát pilhoi Podhajeczky Miklós, kincstári alügyésznek, 1894. márczius hó 13-án, délután 4 órakor,

rövid szenvedés s boldog házasságának 21-ik és életének 46-ik évében, a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunyt. A boldogult földi maradványai f. évi márczius hó 15-én d. n. 4 órakor fognak Fábian utca 6. sz. házból a helybeli közsirkertbe örök nyugalomra tételni. Az engesztelő szentmise áldozat pedig f. évi márcz. 16-án. d. e. 9 órakor fog a t. Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni. Arad, 1894. márczius 13. Nyugodjék csendesen! Hiszem János és neje szül. Klein Laura, apos, anyós. Hiszem Kálmán parnói rom. kath. plébános, Hiszen Gizella férj. Trunkó Adolfné, Trunkó Adolf, Hiszem Gyula sógor és sógornő. Podhajeczky Róbert s neje, unokatestvér.

† Arányi Bella, az aradi színháznak több éven át volt jeles tehetségű társagőz-színésznője — mint a „Magyarország” értesül — Czinkotán meghalt. A fiatal színésznő sokáig betegeskedett s egy hirtelen jött roham oltotta ki életét.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Márczius 15. (Csütörtök) Délután: Budavár bevétele, szimfónia; este: Az ember tragédiája, drámai költemény.

Márczius 16. (Péntek) Pécskay Lajos hegedűművész hangversenye, ezzel A bolondok háza, vígjáték.

* **Pécskay Alajos hangversenye.** Említést tettünk már lapunkban Pécskay Alajosról, erről az alig 14 éves, fumei származású osodagyermekről, a ki mesteri virtuozitással kezeli a hegedűt. A hol csak megfordult, mindenütt elragadtatással irnak és beszélnek az ő fenomenális tehetségéről. A fiatal művész tegnap szerkesztőségünkben vizitelt s megkért bennünket, csináljunk egy kis hangulatot az ő koncertje mellett, a mely f. hó 16-án, pénteken este lesz a színházban. Pécskay felvonások között fog játszani, ügyesen összeállított programmal. Az érdekes estére felhívjuk a közönség figyelmét s melegen partfogására ajánljuk az ifju, de már is szép nevű művészt, kinek aradi programja a következő:

I. Vieux temps IV. hangversenye.

- Introduction.
- Cadeuz.
- Adagio religioso.
- Allegro marziale.

II. Wien a n s k y: „Faust-ábránd.”

III. H u b e r: „Repülj fecském.”

IV. H u b a y: „Helyre Kati...”

V. H u b a y: „Kossuth nótá.”

A hangverseny páros-bérletben lesz. A fiatal művész hegedűjátékát szíveségből Schreyer Harry kíséri. Pécskay Alajos Magyarországnak csaknem minden nagyobb városában kéthangversenyt tartott, Pozsonyban, Kolozsvárott, Nagyváradon, Kanižsán, Szombathelyen stb., Debreczenben pedig olyan óriási sikert aratott, hogy négy estére szerződötték és mindig zsúfolt ház taposolt a gyermek-művész elragadó tehetségének. Aradon a legjobb akaratall sem lehet egynél többször fellépnie, mert már holnapután 17-dikén Nagyváradra, onnan Pozsonyba van szerződöttve hangversenyezni. — E hó 29-én Berlinbe utazik, hogy ott általános kíváncsra negyedik hangversenyt, en működ-jék. Ugyancsak ott legfelsőbb óhajra az udvarnál is játszani fog. Innen Moszkvába és Pétervárra utazik és aztán Eszakamerika felé veszi útját. A kis Pécskay nagyon örül, hogy művészetét Arad intelligens közönségének bemutatathatja, mely egyetlen hangversenyen bizonyára megtölti a színházat.

* **Aradiak a színeszgyegesületben.** Az orsz. m. színeszgyegesület tegnapelőtt tartott alakuló ülésén három aradit választottak a különféle bizottságokba. Bács Károlyt a fegyelmi bizottságba, Leszkay András igazgatót és Rónaszéky Gusztávot pedig a nyugdíjbizottságba választották be egyhangulag.

* **A nemzeti színház igazgatói teendőite** vonatkozólag a belügyminiszter úgy intézkedett, hogy gróf Zichy Géza intendánst bízta meg az ügyek ideiglenes vezetésével, mindaddig, míg az új igazgatót ki nem fogják nevezni. Az új igazgató kinevezésére vonatkozó

javaslat megtételével szintén az intendánst bizta meg a belügyminiszter.

TÁVIRATOK.

A főrendiház ülése.

Budapest, márcz. 14. (Saj. tud. táv.) A főrendiház tartott ma d. e. 10 órakor rövid ülést. Szláv Józsefkoronáőr elnökölt. Tudomásul vették Keglevich Oszkár gr. új horvát delegatus bejelentését. Azután vita nélkül megszavazták az ideiglenes orosz kereskedelmi szerződésre vonatkozó törvényjavaslatot.

Paulay temetése.

Budapest, márczius 14. (Saj. tud. táv.) Paulay temetése ma ment végbe a nemzeti színház foyerjából óriási részvét mellett. A temetésen jelen volt Hieronymi belügyminiszter és Berzeviczy államtitkár és a főváros előkelőségei. A temetésen Kannovics plebános czelebrált. A halottat a színházról Zichy intendáns és Mihályfy bucsuztatták el. A népszínház előtt Lukácsy Sándor, a temetőben Szigeti Imre tartott bucsuztató beszédet.

A programnélküliek piros tojása.

Budapest, márcz. 14. (Saj. tud. táv.) A programnélküliek megunták bizonytalan helyzetüket s nagy tette határozták magukat. Tibád és Szapáry Gyula tegnap óta rendkívüli megerőltetéssel programot faragnak, melyet husvétitől jásul a jövő hét végén akarnak a magyar közönségnek játékszerű nyújtani.

Bécs főpolgármestere.

Bécs, márczius 14. (Saj. tud. távirata.) Gröbl alpolgármestert szavazattöbbséggel főpolgármesterré megválasztották.

Kossuth haldoklik.

Turin, márczius 14. (Saj. tud. táv.) Kossuth állapota nagyon súlyos. A nagy beteg az egész éjet álmatlanul töltötte, s a hólyagmosás csak nagy nehezen végezhető. A betegség mai tünetei a legaggasztóbbak. Basso és Carle orvosok délutánra Bozzolo tanárt konsiliumra hívták.

Budapest, márczius 15. (Saj. tud. táv.) Ujabb hírek szerint a katasztrópha minden órában várható.

Cseh virtuskodás.

Prága, márczius 14. (Saj. tud. táv.) A Trautenau melletti kis helységben a csendőrségi kaszárnya hirdető táblájának német szövegű feliratát, a postahivatalok és több dohánytözsdén lévő birodalmi sást, valamint a Phönix biztosító társulat német feliratu tábláját bemáztolták.

A német császári pár Abbáziában.

Abbazia, márczius 14. (Saj. tud. táv.) A német császárné ma délelőtt gyermekeivel Mirbach gróf főudvarmester kíséretében kísért a majorságig. A német császár ideérkezésének napja nincs még meghatározva. A fürdőigazgatóság fényes fogadtatására készül.

Abbazia, márczius 14. (Saj. tud. táv.) Jól értesült körökben hírlik, hogy a német császár kedden ideérkezik.

A braziliai forradalom.

Rio de Janeiro, márczius 14. (Saj. tud. táv.) A Fokföld hajóit bombázzák. A fölkelők kitűzték a fehérlobogót s a tárgyalások folyamatban vannak.

KÖZGAZDASÁG.

= A hesseni légy Aradmegyében A mi megyénkben is megjelent ez a pusztításai által retteget rovar. A védekezésre szóló szabályokat már leküldte a megyei törvényhatóság a földmívelési miniszter.

= Budapest-kőbányai sertéskezeskedelmi csarnok. 1894. évi márcz. hó 13. Hízott sertések: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kilon felüli súlyban) 50.—51. krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 50.—51.— krig. Fialat nehéz (pkint 320 kilon felüli súlyban) 53.5—54. krig. Fialat közép (pkint 251—320 kilon súlyban) 51.—52. krig. Fialat könnyű (pkint 250 kilon terjedő súlyban) 50.5—51. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilon felüli súlyban) 49.—50 krig. — Közép (pkint 220—280 kilon súlyban) 49.5—50. krig. — Könnyű (pkint 220 kilon terjedő súlyban) 49.—50. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kilon felüli súlyban) 50.—51. krig. Közép (páronként 220—260 kilon súlyban) 50.—51. krig. — Könnyű (páronként 220 kilon terjedő súlyban) 48.—49. krig. — Sertésletés szám 1894. márcz. hó 11-én volt készlet 142,510 darab. 1894. márcz. hó 12-én volt készlet: 2347 darab 1894. márcz. hó 12-én elszállított 3072 drb. 1894. márcz. 13. maradt készletben 141,785 drb. — A hízott sertésüzletirányzata: változatlan.

Szeszűzlet.

— Márczius 14. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 53.50, kicsinyben 54.— hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, márczius 14. d. u. 5 óra.

Gabona	Ár	Irányzat	100 kilogramm frt
Búza	bánsági	szilárd	7.25—7.70
	tiszavidéki	„	7.30—7.70
	pestvidéki	„	7.25—7.70
	fehértmegyei	„	7.25—7.70
	bácskai	„	7.35—7.75
észak-magyarországi			
Rozs	—	lanyha	5.55—5.75
Árpa	takarmány	csend.	6.—6.40
	égetni való	„	6.65—7.50
	sörfőzdei	„	7.90—9.25
Zab	—	szilárd	6.95—7.40
Tengeri	bánsági	szilárd	—
	másnemű	„	4.75—4.85
Kaposzta-repcze	—	lanyha	—
Köles	—	csend.	4.10—4.50
Búza	tavasza	szilárd	7.49—7.50
	junius 1894	„	7.25—7.27
	ősze	„	—
Tengeri	május-junius 1894	szilárd	—
	szept-október 1893	„	4.98—5.—
Zab	Budapest sz. tavasza	szilárd	—
	Budapest sz. ősze	„	7.01—7.03
Kaposzta-repcze	aug.-szeptember 1893	csend.	12.—12.50

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. márczius 14.

Magyar aranyjárdék 4%	118.—
Magyar koronajárdék 4%	94.90
Magyar arany 4 1/2%	126.—
Magyar ezüst 4 1/2%	102.25
Magyar keleti vasut 1876	123.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	95.25
Magyar italmegváltási kötvény	100.50
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar nyeregyorsjegyi köles	152.50
Tiezaszabályozási és szegedi köles	143.—
Osztrák papírbárdék	98.—
Osztrák járdék ezüst	98.—
Osztrák járdék arany	119.75
Korona járdék	—

IDEGENEK NÉVSORA.

— Márczius 14. —

Fehér Kereszt szálloda: Pataky Vilmos mérnök, Budapest.

Három Király szálloda: Orodí Nándor jegyző, Glogovác, Szondy Géza lelkész, Szentleányfalva, Vasocz Ferencz jegyző, Fakert.

Arany Kulcs szálloda: Orosz György állami rendőri hivatalnok, Budapest. Neu Salamon kereskedő, Apáti. Lövinger Ignác birtokos, Gurba, Schwarz N. bérlő, A. Kamarás. Pollák N. ügynök, Gyulafehérvár. Pollák Sándor ügynök, Kisjenő. Bartha Miklós szálloda tulajdonos, Szászváros. Naschitz N. birtokos, Varjas. Matheidesz János birtokos, T. Komlós. Gomb János kereskedő, Királyhegyes. Karabás István lelkész, Balincz.

Vasúti szálloda: Dr. Bleyer Izso ügyvéd, Gyula.

VIZJELZÉS.

1894. évi márczius hó 14-én reggel 8 órakor észlelt vizállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmérésén.

Észlelési állomás	Hőmérséklet °C	Időjárás	Vízállás	
			oztimétr.	oztimétr.
Branyicska	+ 7°	borult	+ 104	—
Soborsin	—	—	—	—
Radna	—	—	—	—
Arad	+ 11°	derült	— 64	—
Makó	+ 11°	felhős	— 67	—
Szeged	+ 9°	borult	+ 262	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vízállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vízállásokat jelzi.
Arad, 1894. márczius 14.

A m. kir. folyammérnök hivatal.

Aradvárosi

Évadbérlet
151. szám.

színház.

Havibérlet
11. szám.

Diszeloadások

a szabadság napja évfordulójának megünneplésér

Csütörtökön, 1894. évi márczius hó 15-én:

D. u. 8 1/2 órakor, fél árákkal

Budavár bevétele 1849-ben.

Pályanyertes látványos színmű dalokkal, táncszal, csata- és némaképekkel 3 szakaszban, 6 képben. Irta: Vahot Imre.

SZEMÉLYEK:

Pummer Jeremiás, budai polgár és házbirtokos	Nyilassy M.
Gizella, leánya	Kendy B.
Várnai, budai polgár és házbirtokos	Czakó.
Julia, neje	Károlyi B.
Pomári Jenő, Pummer rokona	Tompa K.
Ezredes a magyar hadseregben	Csatár Gy.
Hadnagy a magyar hadseregben	Szendrei M.
Örmester a magyar hadseregben	Hunyady J.
Utász	Leövey L.
Juczi, markotányosné	Kendy J.
Jakab, Pummer szolgája	Szebenyi A.

Kezdeté 3 1/2 órakor.

Este bérletfolyamban:

Az ember tragédiája.

Dramai költemény 11 színben, 11 képben. Irta: Madách. Zenéjét szerző: Erkel Gyula.

SZEMÉLYEK:

z Ur szava	* * *
Gábor, arkangyal	Rónaszékiné.
Mihály, arkangyal	Kendy J.
Rafaél, arkangyal	Károlyi B.
Lucifer	Balassa J.
Ádám	Szakács A.
Eva	Szilágyi B.
A föld szelleme	Czakó.
Rabazolga	Fenyvessi.
Első demagóg	Rónaszéki.
Második demagóg	Csatár Gy.
Hellen polgár	Szendrei M.
Hellen polgár	Nyilassy M.
Cluvia	Margó Z.
Szent Péter, apostol	Tompa K.
Heléna, komorna	Kendy B.
A konstantinápolyi pátriarkha	Bács K.
Udvaronc	Szebenyi A.
Robespierre	Rác Gy.
Korcsáros	Leövey L.
Özveg	Bácsné.

HELY ÁRAK:

Nagypáholy, földszinten vagy első emeleten	6 frt — kr
Páholy, földszinten vagy első emeleten	4 frt 50 kr
Páholy, második emeleten	3 frt — kr
Támlásszék, (földszinten) a 0. és első három sorban	1 frt 20 kr
Támlásszék, (földszinten) 4, 5, 6. és 7. sorban 1 frt — kr	
Támlásszék, (földszinten) 8, 9, 10, 11. és 12-ik sorban	— frt 80 kr
Második emeleten	— frt 80 kr
Második emeleten 2. és 3. sorban	— frt 60 kr
Második emeleten 4. és 5. sorban	— frt 50 kr
Harmadik emeleten, első sor közepén	— frt 50 kr
Harmadik emeleten, közepén a többi sor oldalt minden sorban	— frt 40 kr
Karzatülés, közepén	— frt 30 kr
Karzatülés, oldalt	— frt 20 kr
Egy szinlap a pénztárnál	— frt 10 kr

Kezdeté 7 órakor.

KIS LOTTO.

Brünni:

49, 45, 22, 46, 86.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

5166/94. szhoz.

1-3.

4366/I. sz.

187.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak alólírott üzletvezetősége nyilvános pályázat útján biztosítani kívánja a vonalon alkalmazott azon hivatalnok és hivatalnok gyakornokai részére szükséges egyenruha darabok készítését, kik a fennálló egyenruházati szabályzat értelmében szolgálat közben egyenruhát viselni tartoznak.

Az ezen hivatalnokok és hivatalnok gyakornokok által rendszerint viselendő egyenruha darabok a következők:

1. nyári zubbony,
2. tavaszi és őszi zubbony,
3. téli zubbony,
4. nyári nadrág (sötétkékes, szürke, v. drapp színű posztóból,
5. tavaszi és őszi nadrág,
6. téli nadrág,
7. tavaszi és őszi felöltő,
8. téli felöltő,
9. nyári sapka,
10. nyakra való,
11. keztyű,
12. karkötő.

Az 1-8 tétel alatt felemlített ruha darabok készítéséhez megkívántató felső kelmék szállítása a magyar kir. államvasutak igazgatósága által biztosítva lévén, tartozik azon czég, ki az 1-8 tétel alatt felsorolt ruha darabok elkészítésével megbízatni fog, a szükséges felső kelméket jelen pályázati hirdetmény kiegészítő részét képező részletes feltételekben megnevezett honi gyárban és árban beszerezni.

Ezen ruha darabok elkészítésére és szállítására vonatkozó részletes feltételek megszerezhetők az alólírott üzletvezetőségnél a hivatalos órák alatt, mely feltételek aláírottan az ajánlatl együtt következő felirattal ellátva:

„Ajánlat a hivatalnoki egyenruha darabok elkészítése iránt» 1894. évi márczius hó 20. déli 12 óráig, — az alólírott üzletvezetőséghez benyújtandók vagy posta útján beküldendők, hová is bánatpénzkepen mely esetleg óvadék gyanánt is fog szolgálni 200 frt készpénzben vagy értékpapirokban 1894. évi márczius hó 19-én déli 12 óráig beküldendő.

Az alólírott üzletvezetőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül — tekintet nélkül az ajánlott egységarakra — szabadon választhasson és fogadhasson el.

A m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatalától.

1978 | 894. k. h. sz.

3-3

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 3237/131-881. sz. a. kelt s a nagyméltóságu m. kir. belügyminiszterium által 54186 | 884. sz. a. jóváhagyott szabályrendelet alapján felhivatnak a ház, kert, szőlő és földtulajdonosok és bérlok, hogy udvarukban, kertjükben, szőlőjükben és tanyaföldjeiken levő gyümölcs és diszfákról, bokrok és cserjékről a hernyófészkeket és petegyűrűket folyó évi márczius hó 15-éig leszedessék és azokat tűzveszélyre alkalmas nem szolgáltató helyen elégessék, — tavasz és nyár folyama alatt mutatózó hernyókat és hernyóhálókat leszedessék és elégessék.

Egyben minden tulajdonos és bérlo felhivatik, hogy amennyiben szomszédja a fennebbi kötelezettségnek eleget nem tette, azt a kapitányi hivatalnál bejelentse.

Erről az érdekeltek azon hozzáadással értesíttetnek, hogy a rendes hernyózást mulasztó tulajdonosok vagy bérlok a hivatkozott szabályrendelet 4. §-a értelmében azonfelül hogy az elmulasztott munkát az ő költségükre hivatalból fog elrendeltetni 25 frtig, a bejelentést mulasztó szomszédok pedig 10 frtig terjedhető pénzbírsággal fognak büntettetni.

A kártékony rovarokat pusztító éneklő madarak kiméltése különösen ajánlatik a lakosság figyelmébe.

Aradon, 1894. február 15.

A főkapitány ur helyett:

Nyáry Béla
alkapitány.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak alólírott üzletvezetősége nyilvános pályázat útján biztosítani kívánja a vonalain alkalmazott azon hivatalnok és hivatalnok gyakornokai részére szükséges egyenruha darabok készítését, kik a fennálló egyenruházati szabályzat értelmében szolgálat közben egyenruhát viselni tartoznak.

Az ezen hivatalnokok és hivatalnok-gyakornokok által rendszerint viselendő egyenruha darabok a következők:

1. nyári zubbony,
2. tavaszi és őszi zubbony,
3. téli zubbony,
4. nyári nadrág (sötétkékes, szürke v. drapp színű posztóból,
5. tavaszi és őszi nadrág,
6. téli nadrág,
7. tavaszi és őszi felöltő,
8. téli felöltő,
9. nyári sapka,
10. nyakra való,
11. keztyű,
12. karkötő.

Az 1-8 tétel alatt felemlített ruha-darabok készítéséhez megkívántató felső kelmék szállítása a m. kir. államvasutak igazgatósága által biztosítva lévén, tartozik azon czég, ki az 1-8 tétel alatt felsorolt ruha-darabok elkészítésével megbízatni fog, a szükséges felső kelméket jelen pályázati hirdetmény kiegészítő részét képező részletes feltételekben megnevezett honi gyárban és árban beszerezni.

Ezen ruhadarabok elkészítésére és szállítására vonatkozó részletes feltételek megszerezhetők az alólírott üzletvezetőségnél a hivatalos órák alatt, mely feltételek aláírottan az ajánlatl együtt következő felirattal ellátva:

„Ajánlat a hivatalnoki egyenruha darabok elkészítése iránt» 1894. évi márczius hó 20. déli 12 óráig az alólírott üzletvezetőséghez benyújtandók, vagy posta útján beküldendők, hová is bánatpénzkepen, mely esetleg óvadék gyanánt is fog szolgálni 200 frt készpénzben vagy értékpapirokban 1894. évi márczius hó 19-én déli 12 óráig beküldendő.

Az alólírott üzletvezetőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül — tekintet nélkül az ajánlott egységarakra, — szabadon választhasson és fogadhasson el.

A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

M. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Arad.

4314 | 1. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Arad állomásán levő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati pályázat hirdettetik.

A bérlet 1894. évi május hó 1-vel kezdődik és tart ezen naptól számított három éven át, vagyis 1897. évi április hó 30-áig.

A bérleti feltételek a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, miért is ajánlattevőkről feltételezzük, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 50 kros bélyeggel és a boritékon „Ajánlat az aradi pályavendéglő bérletére“ felirattal ellátott ajánlatok lepecsételve f. évi április hó 1-én, déli 12 óráig az alólírt üzletvezetőség I. osztályánál nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 400, azaz négyszáz o. é. forint készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb folyó évi márczius hó 31-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Ezen feltételektől eltérő, avagy nem a kitűzött határidőre beérkező ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Arad. 1894. február hó.

A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

Pályázati hirdetmény.

Az Arad sz. kir. város kezelése alatt álló „Hertschka Mór ösztöndíj alapítványból az aradi főreáliskola tanulóira nézve két hely betöltendő lévén, azokra ezennel pályázat nyitattik.

A pályázónak igazolni kell:

- a) hogy az aradi főreáliskolában tanul,
- b) hogy a tantárgyaknak legalább feléből a legjobb, másik feléből pedig a legjobbat követő osztállyal bír,
- c) hogy aradvárosi vagy aradmegyei lakos fia.

Ezen feltételek mellett elsőbbséggel bírnak: 1. a szegénységüket hatósági bizonyítvánnyal igazoló aradvárosi szülötlen árvák, 2. az aradvárosi szegény özvegyek fiai, 3. az aradmegyei szegény szülötlen árvák, 4. ezen vármegyei szegény özvegyek fiai, 5. az aradvárosi szegény tanulók.

Ha családi viszonyaira nézve az 1-5 pontok szerint minősített pályázó nem jelentkezik, a többi pályázó közül a legkitünőbb tanulónak fog az ösztöndíj vagyon és vallásra való tekintet nélkül adományoztatni.

Az ösztöndíj 10,000 frt tőke kamatainak egy-egy hatodából áll, amely 1893. évi szeptember hó 1-től kezdődőleg mindenkor a tanév befejezte után fizetetik ki.

A pályázati kérvények Arad sz. kir. város polgármesterénél 1894. évi április hó 30. napjáig nyújtandók be.

Arad, 1894. márczius hó 1.

Salacz Gyula

kir. tanácsos polgármester.

M. kir. államvasutak üzletvezetősége Aradon.

4165/I.—894.

185

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak rákos-ujászai, hatvan-szolnoki, ujjász-jászapáti, szolnok-czeglédi, szolnok-csabai, szajol-püspökladányi, pusztatényő-szentés-hm.-vásárhelyi, mezőtúr-szarvas-mezőhegyesi, mezőtúr-turkevei és békéscsaba-békési vonalain, nemkülönben a szolnoki forgalmi főnökség hivatalos helyiségeiben használatban levő összes szolgálati óráknak folyó évi május hó 1-től számított három éven át jó karban tartása, javítása és szabályozása iránt ezennel pályázat hirdettetik.

Felhívjuk tehát a pályázni kívánó és iparen-gedélylyel bíró órásokat, hogy 50 kros bélyeggel és a boritékon „Ajánlat a pályázók jókarban tartása, javítása és szabályozása iránt“ felirattal ellátott zárt ajánlataikat folyó évi április hó 1-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályánál nyujtsák be.

Bánatpénz fejében 50 azaz ötven forint készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. é. márczius hó 31-ének déli 12 óráig alulírt üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

A fenti feltételektől eltérő, vagy nem a kitűzött határidőre beérkező ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

A szerződési feltételek alólírt üzletvezetőség I. osztályánál a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők, illetve kívánatra postán megküldetnek; feltételezzük tehát ajánlattevőkről, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Aradon, 1894. február hó.

A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

2008 | 894. kh. sz.

129 | 3

Hirdetmény.

Tapasztaltam, hogy a kövezett s asfalt-járdákat a háztulajdonosok naponta le nem seprétek, minek folytán a járdák száraz időben szennysek s esős időben igen sárosak.

Miután a gyalogutak gondozásáról szóló szabályrendelet 4. §-a értelmében a járdák tisztántartásáról a háztulajdonosok tartoznak gondoskodni, figyelmeztetnek, hogy kik ezen szabályrendelet ellen vétnek, az idézett szabályrendelet 9. §-a értelmében fognak megbüntetettetni.

Arad, 1894. február 15.

A főkapitány ur helyett:

Nyáry Béla
alkapitány.

Alapított 1875. **Kizárólagos** Alapított 1875.

női confectio-raktár.

Nagy választék
minden e szakmába vágó czikkeken
lehető jutányos áron.

STERN M. A.

ARAD,

Andrássy-tér 9-ik szám.

Mellbetegségek.

Alphosphorsavas

mész-szörp

Grimault és Társa gyógyszerészekről,

Párisban. 149 2-12

A makacs köhögés, hurut, számarhurut s más egyéb mellbajoknál, főképen pedig a kezdődő tüdőorvadásnál csodálatraméltó hatása van. Enyhíti a gyötrő köhögést, megszünteti az éjjeli izzadást.

Ugyelni kell a Grimault & Co. védjegyre, hogy a valódit kaphassuk.

Egy üveg ára 2 frt, 6 üveg 10 frt.

Főraktár: Budapest, Király-utca 12. Török József gyógyszerésztárában.

Kapható:

Török József budapesti gyógyszerész különlegességi főraktárának aradi fiókjában:

RING LAJOS

„Angyalhoz” címzett gyógyszerésztárában Aradon, Asztalos Sándor-utca 1. sz.

355 | 1894. tkv.

326 1-1

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajtónak Szegedi János és József végrehajtást szenvedett elleni 255 frt 33 kr. tökéltetés és jár. iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén lévő és a n.-kamarási 319. sz. tjkvben A+. 1-3 sor, 737, 962, 775, 878. hr. szám alatt a kir. kincstári uradalom nevére felvett ingatlanból végrehajtást szenvedetteket vétel útján tlkvön kívüli tulajdonjoggal megillető 4800/1800 hold földbirtok és haszonélvezeti jogára és felülépitményekre az árverést 950 frban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanság az 1894. évi május hó 5. napján délelőtti 9 órakor N.-Kamarás községházánál megtartandó

nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett, árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazs. miniszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Egyszersmind felhívtnak mindazok, akik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt érvényesíthetnek, igénykeresetüket, ha pedig a vételárból kielégítési elsőbbséget igényelnek, elsőbbségi bejelentéseiket az első ízben kitűzött árverési határnap előtt annál bizonyosabban adják be, mert különben igényeik figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Aradon, a kir. tszék mint tlkvi hatóságnál 1894. február hó 20-ik napján.

Vincze,

kir. tszéki bíró.

M. kir. államvasutak. Zágrábi üzletvezetőség.

47158/93. sz.

99. 1-

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége a vonalai mentén levő szolgálati órák (a vonatkísérő és mozdonyoszemélyzet zsebóráinak kivételével) jókarban tartását, javítását és szabályozását az 1894. évi május hó 1-től 1896. december 31-ig terjedő időre verseny útján átengedni szándékozáván, felhívjuk a vállalkozni szándékozó és iparendelőlyel bíró órákat, hogy kellőleg bélyegzett ajánlataikat, melyek a magyar és horvát vonalakra külön-külön szerkesztendők f. évi április hó 20-ának déli 12 órájáig I. szakosztályunkhoz (Zágráb, Trenkova-utca 12. szám, I. emelet) benyújtani sziveskedjenek. Az ajánlatok fent említett két vonalcsoporthoz egyikére is tehetők, ugyanint a magyar vonalcsoporthoz alkotó budapest-kelenföld-szt.-lőrinczi, rétszilas-szegvár-di, zánkán-dombovár-bátaszéki, somogyszobbarcsi, barcs-pécs-úszögi, úszög-villányi, hidegkut-gyönktamás-miklósvári, somogyszob-balaton-szt.-györgyi vonalakra, Budapest-Kelen-

föld, Úszög, Áta, Trinitás, Villány, Barcs és Balaton-Szt.-György állomások kivételével, illetőleg a horvát vonalcsoporthoz alkotó zánkán-fiumei, sziszek-bródi, sunya-doberlini, zapresic-sáktornyei, zabok-kiteplitz-krapinai és varasd-goluboveci vonalakra Doberlin, Bród és Zapresic állomások kivételével.

A szerződés tervezete az üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályában, továbbá osztálymérnökségeinknél a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Zágráb, 1894. január hó 10-én.

Az üzletvezetőség.

A Bories-féle uradalmak igazgatóságának Eckendorfban (Észak-Németország) tulajdonára jövőn, hogy eckendorfi répamag több helyről mint eredeti vagy javított ajánlatot. Kötelességének tartja tehát nevezett igazgatóság a gazdaközön-

ség érdekében köztudomásra hozni, hogy 309 5-7

eredeti eckendorfi
takarmányrépa-mag
valódi minőségben
Ausztria-Magyarországban csakis

MAUTHNER ÖDÖN

magkereskedésében

Budapest

kapható, amennyiben az eckendorfi uradalmak mint ez évben, úgy 1898. évig csak egyedül ezen cégnek fognak répamagot szállítani, mely cég az erre vonatkozó árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve megküldi.